

FORSVARSMINISTERIET

Til medlemmerne af
Forsvarsudvalget

FORSVARSMINISTEREN

Politiken bringer i dag en artikel i anledning af, at Hans Davidsen-Nielsen i den kommende uge på Politikens Forlag udgiver en bog med titlen "Spionernes krig, historien om Forsvarets Efterretningstjeneste".

I artiklen omtales et afsnit fra bogen, der vedrører Carl Langseth, som var departementschef i Forsvarsministeriet i perioden 1955-1977. Langseth døde i 1988.

I det pågældende afsnit i bogen omtales et brev, som en - på daværende tidspunkt - tidligere central medarbejder i Forsvarets Efterretningstjeneste (FE), Kommandør P.A. Mørch, i 1978 skrev til den næstkommanderende i FE, Peter Ilsøe.

Det fremgår af bogen, at Mørch i brevet fremsætter en mistanke om, at Langseth skulle have været hvervet som agent af russerne. Mørch anfører dog i brevet, at "Mht Langseth kan jeg jo ikke bevise noget, men har mine Psykologiske tanker om", og videre: "At tage sagen op nu mht Langseth vil være Vanvid. Ikke ruske op i noget!"

Forsvarsministeriet har grund til at tro, at bogens forfatter er i besiddelse af brevet eller en kopi heraf. Det lægges derfor til grund, at Kommandør Mørch rent faktisk har skrevet et brev med det omhandlede indhold.

Forsvarsministeriet har på den baggrund foranlediget, at følgende skridt er taget i sagens anledning:

- FE har gennemgået arkiver og finder på den baggrund ikke umiddelbart at være i besiddelse af brevet eller kopi heraf. FE har heller ikke kunnet konstatere, at der skulle være foretaget noget af tjenesten i anledning af brevet. Der er heller ikke fundet materiale i øvrigt, som sandsynliggør, at der skulle være belæg for den af Mørch fremsatte mistanke.

- PET har på tilsvarende vis gennemgået relevante arkiver. PET har oplyst, at resultatet umiddelbart er det samme som for FE's vedkommende.
- Forsvarsministeriet har været i kontakt med PET-Undersøgelseskommissionen, der som led i sit arbejde har været igennem et omfattende efterretningsmateriale fra perioden 1945-1989. Formanden for kommissionen har over for Forsvarsministeriets departementschef oplyst, at man ikke i forbindelse med kommissionens arbejde er stødt på det omhandlede brev, kopi heraf eller andet materiale om den af Mørch fremsatte mistanke.
- Forsvarsministeriet har tillige været i kontakt med lederen af den såkaldte "Koldkrigsundersøgelse", Svend Aage Christensen. Koldkrigsundersøgelsen dækkede perioden 1945-1991, og kildegrundlaget var akter fra bl.a. de to efterretningstjenester og de i den forbindelse centrale ministerier. Svend Aage Christensen har over for Forsvarsministeriets departementschef oplyst, at han ikke har nogen erindring om, at man i forbindelse med koldkrigsundersøgelsen skulle være stødt på brevet, kopi heraf eller andet materiale om den af Mørch fremsatte mistanke.
- Forsvarsministeriet har i sagens anledning og med familiens samtykke fået gennemgået Mørchs privatarkiv, som ved hans død blev afleveret til Rigsarkivet, og hvor det for hovedpartens vedkommende fortsat beror. Der er ikke ved denne gennemgang fundet et brev af den omhandlede karakter, kopi heraf eller andet materiale om den af Mørch fremsatte mistanke.
- Forsvarsministeriet har endelig været i kontakt med tidligere overarkivar i Rigsarkivet, Hans Christian Bjerg, som i sin tid håndterede afleveringen af Mørchs privatarkiv til Rigsarkivet. Hans Christian Bjerg, der havde et indgående kendskab til kommandør Mørch, har over for Forsvarsministeriets departementschef oplyst, at han ikke har nogen erindring om at have set det omhandlede brev, kopi heraf eller andet materiale om den af Mørch fremsatte mistanke.
- Der er heller ikke i Forsvarsministeriets departement fundet et brev, kopi heraf eller andet materiale om den af Mørch fremsatte mistanke.

Forsvarsministeriet har på baggrund af ovenstående vanskeligt ved at finde det sandsynligt, at der skulle være belæg for den af Mørch i brevet fremsatte mistanke.

Carl Langseth var en højt respekteret departementschef i 22 år. Han var imidlertid også, som det vil fremgå af Hans Davidsen-Nielsens bog, der som nævnt udkommer senere på ugen, kendt for en anti-autoritær og sarkastisk facon, som kan have provokeret mange i forsvaret, ligesom det var Langseth, der angiveligt håndterede en i bogen omtalt kontroversiel sag om "Mørchs dobbeltspil over for Lunding". Lunding var det nuværende FE's første chef. En post, som Mørch ifølge bogen fandt, at han retteligen burde have haft.

Det kan selvsagt ikke udelukkes, at den af Mørch i brevet fremsatte mistanke skal læses i lyset heraf.

Uanset dette og uagtet, at der, jf. ovenfor, ikke er fundet materiale, der sandsynliggør den af Mørch fremsatte mistanke, vil Forsvarsministeriet under inddragelse af relevante myndigheder overveje, om der kunne være evt. yderligere relevante undersøgelseskridt i sagen.

Med venlig hilsen

Søren Gade